

FOAIA POPORULUI

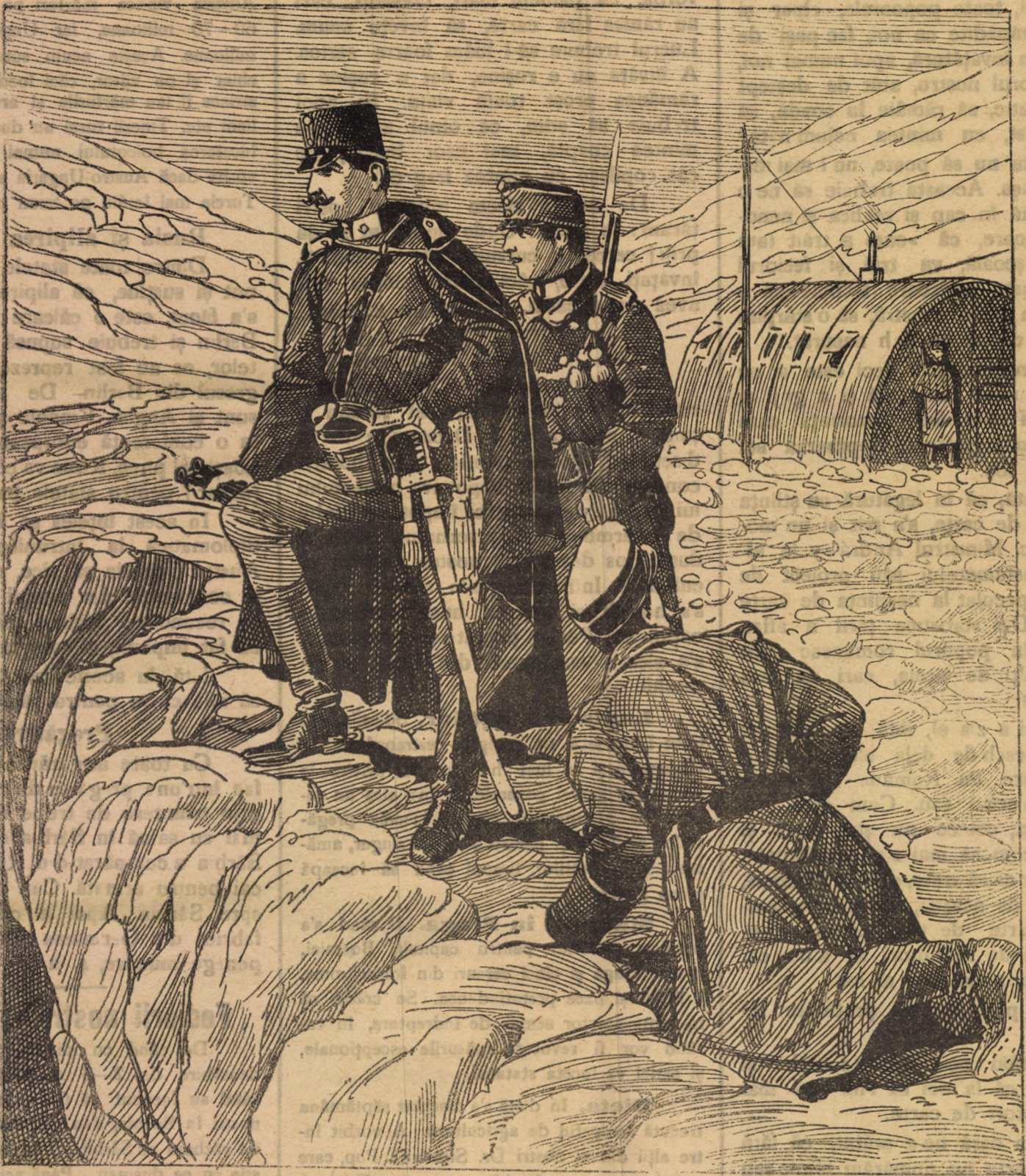
Prețul abonamentului:
 Pe un an 4 cor. 40 bani.
 Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
 România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia” M. Heltzer, Sibiu

Foaie politică.
Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:
 se primesc la biroul administrației, (str.
 Măcelarilor nr. 12).
 Un fir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ooră 12 bani
 a treia-ooră 10 bani.

DIN BOSNIA.

— Sentinele pe vârful muntelui. —

Cum am amintit în nrul trecut, în Bosnia să află o mare mulțime de soldați de-ai noștri, de-oarece este temerea, că vor năvăli ibande sârbești și montenegrine în țară. S'au dus și să duc la poruncă soldați rezerviști din toate părțile, spre a mări corpul de armată din Bosnia. Soldații sunt împrăștiați prin diferite locuri, prin orașe și sate, dar și prin locuri

pustii, nelocuite, mai cu samă înspre granița Sârbiei și a Muntenegrului. Pe aici cu deosebire e grea slujba.

Sentinelele și patro'ele trebuie să fie cu ochii în patru și să grijească să nu fie surprinși soldații de dușman. Patrulele cutrieră într'una cele văi și dealuri prăpăstioase și cercetează ținutul.

Chipul nostru ne arată o astfel de patrulă de cercetași. Un oficer, însoțit de doi soldați patrulând, au sosit pe o culme prăpăstioasă, de unde privesc văile. Oficerul are în mâna dreaptă un ochean, ca să vadă până în mari depărtări.

Ce avem să facem?

II.

În numărul trecut am arătat, că pentru noi numai așa e mântuire, dacă vom *munci* și trebuie să muncim în deosebi pe două căi: pe calea culturală și pe calea materială sau economică.

Să luăm mai întâiu calea sau terenul cultural.

Mijlocul cel mai puternic de-a înainta pe terenul cultural, este școala. De aci urmează de sine, că acest mijloc, adică școala, trebuie să o prețuim și să o sprijinim din toate puterile și pe apostoli școlari, pe învățători, să-i cinstim și să-i ajutăm în greaua și spinioasă lor menire.

S'a scris de atâtea ori și s'a spus prin adunări, că în vremile noastre fără școală, fără învățatură de carte, nu mai merge. Toți, toate popoarele, chiar și cele mai prăpădite ca noi, fac pași de înaintare în învățatură, apoi numai noi, numai poporul nostru, atât de deștept și îndemânic, să rămâie în coadă, să rămâie prost, cu mintea neluminată?

Aceasta nu să poate, nu i mai iertat să fie așa. Aceasta trebuie să ne o bângăm odată în cap și vechea și nenorocita zicătoare, că »cum a trăit tata și eu, fără școală, va trăi și feciorul meu«, aceasta zicătoare trebuie să o scoatem din limba noastră, să o stărpim dintre noi, ca pe un d. h. necurat.

Datorința noastră deci este a ne da cu toții copii la școală și a grji și acasă, ca ei să-și facă datorința cum să cuvine în învățatură. Nepăsarea aci nu mai are loc.

Dar iată, că în legătură cu știința și neștiința de carte, s'a ivit și un moment politic. Ministrul Andrássy la alcătuirea blăstămatului său proiect de alegere a speculat la neștiința de carte a noastră. Din statistica țării a aflat, că la noi, la poporul românesc sunt cei mai mulți de aceia, cari nu știu scrie și ceti.

H. it, și a zis el, iată un privilegiu bun de a eschide dela alegeri pe o mulțime mare de Români. Și așa a plănuit proiectul său. Cum știm, — după proiect, cei ce nu știu scrie și ceti, sau cum să mai zice, analfabeți, n'au vot, dar ca să arete, că vezi Doamne, s'a grjit și de aceștia, le dă o fărâmatură, $\frac{1}{10}$ parte de vot. Adică tot numai 10 inși de neștiutori să a b. a câte-un vot, prin un ales al lor.

Acest plan ne dă prețioase învățături.

Mai întâiu ne-a deschis ochii și ne-a arătat, că la noi să află cei mai mulți neștiutori de carte.

A doua oară ne-a arătat, că fără știința de carte nu numărăm nimic sau aproape nimic, ca cetățeni, de giaba platim dări și dăm cătane. Ne-a dovedit frumusețea, că în zilele noastre nu mai merge, ca pe vremea moșilor și părinților nostri.

Acum, știindu-le aceste să luăm aminte un lucru. În marele nostru trecut s'a întâmplat uneori, că protivnicii nostri, prin unele măsuri, ce au aplicat față de noi, voind să ne facă rău, ne-au

făcut un bine. Măsurile rele noi le-am întors așa, încât am tras folos din ele.

Să pare, că și aci este așa. Căci îndată ce am văzut, că Andrássy voiește să ne facă rău în urma neștiinței de carte, ne am hotărît să ne apucăm de lucru, să învățăm, noi oameni mari, a scrie și a ceti.

Cetitorilor noștri le este cunoscută aceasta pornire. Încă înainte de-a să cunoaște proiectul lui Andrássy, unii vrednici învățători au început ici-colea a învăța oamenii la carte. Acum mișcarea s'a pornit în mare. »Asociațiunea«, Consistoarele noastre, Reuniunile învățătoarești, unii învățători harnici dela sine etc. au luat măsuri, ca să învețe pe oamenii noștri analfabeți, la carte. E frumoasă aceasta îngrijire pentru popor din partea clasei culte a noastre, din partea »domnilor.« Acum e rândul poporului să urmeze acest indemn. E vorba, ca oameni mari, crescuți, cari au rămas fără carte, să învețe acum. Lucrul trebuie să-l luăm foarte serios. A învăța nu e rușine, dar e rușine a rămânea prost toată viața. Și apoi trebuie să știm, că omul mare, cu mintea coaptă, mai ușor învață, de cât copilașii cu mintea fragedă.

De aceea zicem iubitorilor noștri țărani: la lucru! Ude numai vi să dă prilej cercetați cursurile de analfabeți, învățați carte, căci mari foloase veți avea din aceasta. Silvestru Moldovan.

Sibiu, 11 Decembrie n.

Lupta noastră. Comitetul executiv al partidului național român a ținut o ședință în 6 Decembrie n. c. discutând starea politică. S'a hotărît continuarea luptei împotriva proiectului lui Andrássy și peste tot împotriva felului de ocărnuire al guvernului, care e dușmănos dezvoltării noastre politice și culturale. Între marginile acestei lupte s'a hotărît și ținerea unei conferințe naționale. Pentru pregătirea conferinței s'a ales o comisiune din sinul comitetului.

Lupta socialiştilor. Socialiștii au ținut Duminecă un congres extraordinar în Budapesta și au luat hotărîre cu privire la decretarea grevei generale. A fost ales un comitet de 31 membri, pentru facerea pregătirilor de lipsă și pentru a stabili singur, amăsurat împrejurărilor, timpul când să înceapă greva generală.

Statarul în Praga. Decând s'a publicat statarul pentru capitala Boemiei, orașul Praga și cinci cercuri din împrejurime, e liniște și pace pretutindenea. Se crede că în urma acestor semne de îndreptare, în curând vor fi revocate măsurile excepționale, și astfel va înceta statarul.

Dieta. În dietă s'a discutat săptămâna trecută budgetul de agricultură. A vorbit între alții din ai noștri Dr. Stefan C. Pop, care a strimtorat așa de bine pe min. Darányi, încât acesta a zis, că va da răspuns în foi. Așteptăm! A urmat apoi budgetele celorlalte ministere și săptămâna aceasta s'a votat budgetul întreg. Dintre ai noștri au mai rostit vorbiri frumoase Dr. Vlad, Dr. I. Maniu, Dr. Lucaciu și Vas. Goldiș. Dr. St. C. Pop a vorbit despre procesele de presă și prigonirea foilor noastre. Din vorbirile aceste vom da spicui.

Din țări străine.

Din Răsăritul Europei.

De câteva zile din Răsăritul Europei suflă o boare mai lină de pace. Despre pace ne asigură întruna și ministrul nostru de războiu, spunind că trimiterea de trupe în Bosnia să face numai pentru siguranță. Nici bande până acum nu s'au ivit. Astfel de o camdată războiu nu va fi, căci și iarna grea împedecă izbucnirea lui. E întrebare însă că nu va fi la primăvară, dacă până atunci nu să va ținea conferința (întrunirea) puterilor?

Știrile mai noue le dăm în următoarele:

Boicotul în Turcia.

Boicotul în Turcia, sau mai bine zis în Constantinopol împotriva negustorilor austro-ungari continuă. Nimeni nu cumpără mărfuri din Austria. Pagubele sunt foarte mari. Austria vindea mărfuri pe an în preț de 60—70 milioane, iar Ungaria de 10—12 milioane. Aceste acum sunt toate pierdute, chiar și pe viitor, căci locul mărfurilor austriace îl iau mărfurile și articli englezi, italieni etc. Tinerii turci au declarat, că despre încetarea boicotului numai atunci poate fi vorba dacă Austro-Ungaria să va înțelege cu Turcia mai întâiu pe teren politic.

Rusia și alipirea Bosniei.

Dintre toate statele Rusia a susținut și susține, că alipirea Bosniei cum s'a făcut, este o călcare a tratatului de Berlin și trebuie supusă judecării statelor, ce au fost reprezentate la congresul din Berlin. De aceasta părere sunt și Anglia, Franța și Italia. Dacă la o conferință europeană să va recunoaște al pirea, Rusia va cere compensații (daruri) pentru statele balcanice.

În acest înțeles să lucră pe cale diplomatică la întrunirea conferinței. Austro-Ungaria să zice, că va lua parte la conferință, dar numai așa, dacă să va recunoaște înainte alipirea Bosniei ca fat împlinit, altcum nu.

Întă, în aceste incurcări de vederi să află cheia pentru războiu sau pace.

Pregătiri.

Cu toate asigurările de pace, să fac într'una pregătiri de războiu, la noi, prin trimitere de trupe în Bosnia, apoi mai cu samă în Sârbia și Muntenegru. Sârbia a cumpărat din Rusia 2000 de cai pentru armată. Cui sunt pe drum spre Sârbia. Apoi a comandat la o fabrică din Germania 200 mii de căpenege militare, ș. a.

Feciorii noștri în Bosnia.

De când cu alipirea Bosniei, dar cu deosebire de 2—3 săptămâni încoace, de când au început să fie trimiși soldați de-ai noștri în Bosnia, s'au răspândit știri de bătăie de războiu cu Sârbii, cu Muntenegrii și cine știe cu ce dușman. Până acum războiul nu s'a început, nici chiar bande sârbești n'au năvălit în Bosnia, dar aceasta nu înseamnă, că nu poate să fie războiu, dacă nu acum, poate la primăvară. În acest caz feciorii noștri iarăși vor fi espuși la gloanțele bosniacilor și uciși pentru . . . nu știm ce, — pentru gloria împărătească, care cere jertfe dela noi, dar când e vorba de drepturi. . . .

Cu plecarea feciorilor noștri, s'au petrecut în unele locuri scene foarte duioase,

când feciorii și-au luat rămas bun dela mame, surori și alții de-ai lor.

Iată din ce locuri au plecat soldații la Bosnia:

Din Sibiu a plecat o companie de tunari și una de infanteriști. Soldații au fost însoțiți până la stație de muzica militară.

Din Bistrița a plecat batalionul 63, Joi, în 3 Dec. n. trecând prin Cluj. Soldații au plecat cu tren deosăbit, numărul lor este 679 și să duc întâiu la Mostar (Herțegovina), iar de aici în Dalmația, la Cattaro, în un loc espus, abia câțiva kilometri dela granița Muntenegrului. Comandantul batalionului e maiorul Bertsch.

În Cluj s'a petrecut o scenă duioasă cu un soldat al batalionului, în deregătoria de telefon. Soldatul a cerut legătură de telefon cu un sat depărtat.

— Cu cine vrei să vorbești? Îl întrebă un domn.

— Cu mama — zise trist soldatul — vreau să-i mai aud odată graiul, căci cine știe dacă îl voi mai auzi cândva . . .

Din Oradea-mare a plecat un batalion al reg. 38, curat românesc. Iată cum descrie plecarea un corespondent de foi, care era de față:

Soldații au fost petrecuți, între scene foarte măscătoare la gară. Mame, surori, frați, copii au venit să-și ia rămas bun dela ai lor. Ofițerii, mângăiau ei înșiși pe mamele soldaților. Batalionul este curat românesc. Soldații au mai avut vreme să-și înștiințeze pe ai lor înainte de plecare. În gară, colonelul Streiter a mai luat odată în revistă batalionul. I a pus apoi în front. Voci aspre de comandă au răsunat, a pășit apoi în fața lor comandantul de corp Günzweig, adresându-le următoarea vorbire:

— Copii — a zis — porunca cea mai înaltă v'a pus înaintea unei grele datorii. O datorie grea, demnă de soldat este ceace vă așteaptă, departe, pe pământ străin. Dar în orice împrejurări v-ar duce soarta, să nu uitați nici odată pilda glorioșilor voștri străbuni, cari în zile de neuitată amintire au câștigat glorie neperitoare stindardu în regimentului.

O tăcere mormântală a urmat cuvintelor generalului. Subofițerii i-au comandat pe soldați pe peron, iar ofițerii s'au adunat în jurul generalului. În cuvinte calde generalul își ia rămas bun și dela dâșii.

Au răsunat apoi tobele și trompetele. Muzica militară intonă »Deșteaptă-te Române« . . . Soldații își așezară ranițele (borneele) în vagoane și începură să cânte jalnic: »Eu mă duc codrul rămâne« . . . Să mai încep odată scenele jalnice de despărțire. Dar să isprăvește și aceasta. Nu e pentru soldat duioșia, care înmoie inima. La vagoane copii! Acum mai fac câte un semn prin sticla aburită către mamele cu sufletele arse. Muzica intonează imnul. Răsună tobele și trompetele. Compania de onoare închină steagul regimentului, generalul le face adio cu mâna. Ofițerii

salută drepti cu mâna la chipiu. Trenul a plecat . . .

Au mai plecat din Budapesta un batalion al regimentului 6, care poartă numele regelui Carol al României. Batalionul fusese adunat în cazarma »Maria Terezia«. El este comandat de maiorul Tipler. La orele 10 s'au deschis porțile cazarmei pentruca soldații să-și ia rămas bun dela rude și prietini. Au avut loc obișnuitele scene ca înainte de plecare la războiu.

După oarele 10, batalionul pornește în sunetul muzicii militare spre gară, unde la orele 12 a luat trenul spre Bosnia.

Mai departe s'au dus în Bosnia din Munkolcz un batalion, 780 de soldați (reg. 66.) Vor staționa în Vlașnița și Drinița. — Din Cașovia 240 de infanteriști și 130 de tunari. Au mers la Ragatița. Din Loșonț și Eger merg câte 200 de soldați. — Din Pécs și Becicherec au plecat câte un batalion. Au mers la Nevesine. — Din Ciactornya a plecat o companie de ulani (reg. 5) la Mostar, — Din Pojon au plecat 230 de soldați, activi și rezerviști, la Fiume și de-acolo la Rیزano, la granița Muntenegrului. — Din Agram (Croația) a plecat reg. 53 la granița Sârbiei, au mai mers soldați din Komarom, Losod, apoi din Austria din orașele Lemberg, Stanislau, Praga etc.

În Bosnia este corpul al XV-lea de armată, care a fost înmulțit cu soldații trimiși. S'a făcut și o nouă împărțire provizorie în administrația lui.

Din Bosnia să scrie, că săptămâna trecută au fost întărite următoarele garnizoane: Selenica, Mosco și Bilek, fiecare cu câte 2000 de soldați, Mostar cu 6000, Seraievo și Boche de Cattaro cu câte 5000. În Selenica să mai așteaptă alți 16 mii de oameni. Trenul Bosna-Brod-Salonic 15 zile n'a dus decât soldați și muniții.

MAI NOU.

Ucișorii din Bănat.

Gendarmeria a prins pe tren între Arad și Bihiș-Ciaba doi oameni, despre cari a presupus că sunt ucișorii, cari au săvârșit groznicile omoruri în Vinga, Bătania și S. Miclăuș. Dar aceștia au fost nevinovați. S'a aflat însă capul bardei, cu numele Gecsei, dar numai — mort. El s'a spărzurat în comuna Kovács-haza, văzându-să urmărit de gendarmi. Să caută acum soții. Unul din ei, Despot, a fugit în Germania.

ROMÂNIA.

Consulul României la Londra (Anglia) d. Alfred Stead a publicat în o mare foaie englezăscă un studiu amănunțit despre starea României și a ținut o conferință înaintea unui public ales din Londra, făcând cunoscută Englezilor mândra Românie.

Din studiul și conferința dlui Stead, foaia »Albina« din București a făcut un extras, o prescurtare, pe care o dăm și noi aci precum urmează, iar în urmă vom mai adăuga și dela noi unele și altele, despre estinderea României, locuitorii și orașele ei etc. ca cetitorii să-și poată face o icoană bună despre țara vecină a fraților noștri.

Starea României.

Dintre statele europene mai mici nici unul nu are însemnătatea Româ-

nei din punct de vedere geografic, etnic (ca popor) și economic.

De oarece regatul regelui Carol reprezintă singurul element statornic din sud-ostul Europei, până la Constantinopole, România este un factor hotărîtor în Orient, nu numai pentrucă Românii au fost în totdeauna conșienți de acest rol, ci pentru că sunt în stare a trage toate foloasele din așezarea lor geografică.

Dela războiul ruso turc, când România a apărut pentru întâia oară pe orizontul internațional la 1877, România s'a dezvoltat cu repeziciune și tărie și a dovedit că nu este inspirată de ambițiuni și proiecte zadarnice, ci de un spirit stămpărat și practic; și nu a turburat nici odată pacea care li este ei în prima linie de lipsă, dând în toate împrejurările dovadă de înțelepciune, care i-a atras încrederea tuturor statelor.

Insemnătatea României a fost perfect fixată la 1879 de Bismarck care a zis:

»O Românie neatârnată va fi în totdeauna precumpănitoare în afacerile orientale. România are 5 milioane de locuitori, dar va putea avea și 10 milioane. Ce putere nu va fi ea atunci! Astăzi datoriile li sunt mari; dar cu 10 milioane locuitori ce n'ar putea face România! România are un mare rol de îndeplinit, dar pentru aceasta este de lipsă să fie înțeleaptă, prevăzătoare și bine întemeiată«.

Acum România are o populațiune de 7 milioane; așa că s'ar părea că cele zece milioane ale lui Bismarck nu sunt așa de departe.

Trecutul României.

Aceasta exprimă și vederile tuturor statelor europene, căci România de sigur nu e un stat zidit pe nisip, ci își trage puterile de acum din viața secolelor trecute, când România juca rolul de păzitoare a Europei în mijlocul națiunilor civilizate.

Istoria României este un șir de lupte pentru apărarea autonomiei și caracterului național al celor două principate dela Dunăre, Moldova și Muntenia, cari au format timp de secole întregi un zid de apărare a creștinătății contra năvălirii Turcilor și Tătarilor.

Națiunile din Apusul Europei datoresc recunoștința României, căci grație ei, care înfronta pericolul imediat, ele puteau să se desvoalte în pace. Și în aceste conflicte și lupte, sângele de războinic al soldaților lui Traian, strămoșii poporului român, a dovedit că nu și a pierdut puterea de viață.

România legătură între Orient și Occident.

România s'a dezvoltat în cei din urmă 30 de ani după o linie de ținută bine chibzuită și este recunoscută azi ca un premanent și însemnat factor în trebile europene. Ea este cel mai spre răsărit dintre statele europene, totuși nu poate fi îndoială că România este un stat european.

Din punct de vedere geografic, România ocupă pozițiunea cea mai favorabilă din lume, fiind așezată tocmai pe drumul care leagă Apusul european cu Asia mică și formând o linie dreaptă cu India, iar ca grănar al Europei centrale ar deveni un membru

de însemnătate într-o viitoare uniune tarifară a Europei centrale.

Dar cea mai mare probă a însemnătății României ca factor internațional este învoiala, care există între guvernele marilor state europene și guvernul României. A devenit obiceiul să cere părerea celor dela București, în treburile europene. (Va urma).

Proiectul de lege al lui Andrassy.

(Urmare și fine).

Textul, ce are să fie cetit sau dictat, să fie luat dintr-o carte de pe cl. VI. elementară, aprobată de ministrul de culte, întru cât o astfel de carte stă la dispoziția comisiei.

La din contra, comisia de conscriere stabilește textul.

Comisia de conscriere are să citeze la sine pe acela, despre care știe, că trebuie să dovedească cunoștința scrisului și cetitului. Citarea se face prin afișe, conform uzului local, eventual prin invitări speciale cu avertismentul, că dacă nu se va prezenta, va fi considerat ca analfabet.

La impozite, întrucât privesc dreptul de vot, directiva o dă cartea principală a impozitelor, respective lista de dare.

Alegătorul poate arăta suma, ce o plătește ca dare, prin cărticica-i de dare sau prin alt act oficial.

Imprejurarea aceea, că cineva a aplicat pe un bărbat trecut de 16 ani în economia sa într-o întreprindere industrială, comercială sau altă, cel puțin în decurs de 5 ani în mod stabil cu o anumită plată, e de a se dovedi printr'un act demn de încredere sau prin doi martori, cunoscuți cel puțin de un membru al comisiei de conscriere, cari martori trebuie să aibă cunoștință directă de împrejurarea, ce e de a se dovedi.

Imprejurarea, că cineva a fost aplicat în mod stabil pe lângă o plată anumită la acelaș stăpân în decurs de cel puțin 5 ani, respectivul o poate dovedi printr'un act corespunzător (d. ex. cărticica de serviciu) sau prin 2 martori de specia celor arătați mai sus.

La cei cari au sau au avut astfel de ocupațiune, de care e legată cunoștința scrisului și cetitului, trebuie abandonat acest examen.

Toate autoritățile, oficanții publici, preoții și alte instituțiuni de caracter public, sunt datoare să pună la dispoziția comisiei de conscriere datele de lipsă.

Pentru fie care cerc de votare să se compună lista alegătorilor într'un exemplar, iar dacă cercul de votare cuprinde mai multe comune, pentru fiecare comună câte un exemplar.

În listă să se indice cauza pentru care unul sau altul a fost șters din listă. Lista completată și corectată se trimite comitetului central, după ce a fost provăzută cu subscrierea membrilor conscrietori. Trimiterea listei să se facă la timp, ca cei din centru să-i poate face revizia în timpul statorit.

În fiecare an începând cu 15 Aprilie, comitetul central zilnic ține ședințe,

în cari se ocupă cu revidarea listei alegătorilor, îndreptând-o și modificând, tot ce se dovedește de greșit.

Oricine observă vre-o greșală, poate înainta protest, indicând cauza, care l-a determinat să protesteze.

Toți cei interesați au drept să facă observări la protestele acestea și să le înainteze în scris.

Asupra protestărilor hotărăște comitetul central, care trebuie să și motiveze decisiunile. — Aceste decisiuni vor fi expuse la reședința comitetului central, iar un exemplar se va trimite aceluia, la a cărui vot se referă.

Alegătorii indirecti (analfabeți) pot să ridice protest și cu graiu viu, despre ceea ce se ia protocol.

Comitetul central va înainta toate protestele împreună cu observările judecătorei administrative cel mult până la 1 S. p. em. v. r. e. Judecătoria administrativă hotărăște până în 1 Dec.

Numai după terminarea acestora, se compune lista alegătorilor în mod egal și anume a celor directi în 5 exemplare, iar a celor indirecti în 2 exemplare.

In afacerea carantinei din Săliște.

În congregația comitatului Sibiu, ținută la 25 Noemvrie n. dl. Dr. Nicolae Comșa a adresat vicecomitelui comitatens următoarea interpelație:

»Având în vedere importanța executării stricte, dar corecte și conștiențioase a dispozițiilor legii veterinare, pentru promovarea intereselor generale economice ale întregii țări, ca și ale economilor de vite particulari;

având în vedere, că bună starea sanitară în privința vitelor aduce atât statului cât și particularilor enorme foloase prin ridicarea și înflorirea exportului;

având în vedere, că practica zilnică e departe de a corespunde unei stări cât de cât mulțumitoare, ba de multe ori lovește pe o bază de tot șubredă pe economii de vite, cum e și cazul cu carantina din Noemvrie 1908 ridicată asupra Săliștei, unde pe temeiul unei diagnose, nu de tot neeseptionabile, despre existența boalei infecțioase »Anthrax«, s'a decretat carantină, aducându-se mari pagube economilor de vite și întregii circulații comerciale în numita comună și jur;

având în vedere, că e datorința administrației comitatense de a delătura relele existente, adresez domnului vicecomite următoarea interpelație:

1. Are dl vicecomite cunoștință, că în multe cazuri, — și așa și în cazul cu carantina din Noemvrie 1908 decretată asupra Săliștei — să decreteză carantină pe temeiul unor diagnose, cari nu corespund recerșințelor științifice veterinare moderne?

2. Pentru delăturarea acestui rău, are de gând dl vicecomite să întreprindă pașii necesari prin instituirea la centrul comitatului a unui etabliment instruit cu toate cele necesare pentru cercetările științifice de lipsă?

3. E aplicat dl vicecomite să facă pașii necesari, ca numai pe baza părerei amintitului etabliment să se poată decreta carantină, iar până la realizarea aceluia să fie îndrumați veterinarii, ca în fiecare caz dat, — pentru întărirea diagnosei făcute — să se trimeată bucăți din organele de lipsă ale animalului

bolnăvit institutului bacterologic dela academia veterinară din Pesta?

Vicecomitele a răspuns că va căuta să se informeze despre starea lucrului și va lua apoi măsurile necesare.

Intrebări către onor. cetitori.

— 10 porunci ale sănătății. —

E de prisos a mai spune și a discuta, că sănătatea e cea mai scumpă comoară pe pământ. Aceasta o știe tot omul. Iar pierderea sănătății e cel mai grozav lucru, cea mai mare nenorocire, ce ne poate ajunge și pe care mulți numai atunci o simțesc, când sunt bolnavi, când și au pierdut sănătatea.

De multe ori însă noi înșine suntem de vină, că ne pierdem sănătatea prin purtarea noastră necorectă și nepotrivită. Așa spre pildă dacă nu suntem cumpătați în mâncare și beutură, cu deosebire în aceasta din urmă, ne bolnăvim sigur. Dacă nu ne grijim trupul și umblăm murdari, foarte ușor putem căpăta boale dela alții, cari să lipesc mai ușor unde e murdărie, și altele.

Un doctor învățat a publicat în o foaie engleză următoarele 10 porunci ale sănătății, foarte bine alcătuite:

- 1) Scoală te și culcă-te de vreme și muncește toată ziua.
- 2) Trăiește la aer curat și la lumina soarelui.
- 3) Fii cumpătat și măsurat în toate, ca să trăiești mult.
- 4) Fii curat în toate privințele.
- 5) Dormi numai cât trebuie trupului ca să se odhnească.
- 6) Imbracă-te cu haine, cari să-ți lase libertatea mișcărilor.
- 7) Casa să fie largă, curată și luminată.
- 8) Caută petrecerile și recreațiile, dar nu abuza de ele.
- 9) Fii vesel, că veselia te face să iubști viața, și iubirea vieții e ca jumătatea din sănătate.
- 10) Dacă lucrezi mai mult cu capul, să nu-ți neglijezi trupul și dacă lucrezi cu corpul, nu uita că ai și suflet, pe care ești dator a-l cultiva.

Știm, că unele din aceste porunci țăranul nostru nu le ține, făcându și astfel rău șie însuși.

Punem deci următoarele întrebări cetitorilor nostri:

1. Cari porunci din cele 10 de mai sus nu le țin oamenii nostri dela sate?

2. Care e cauza de nu le țin?

3. Ce ar fi de făcut, ca toate aceste oameni nostri să le împlinească, împreună cu alte sfaturi și povește, ce le dau doctorii?

Rugăm pe st. cetitori ai »Foaiei Poporului« să răspundă la aceste trei întrebări, după experiențele ce le au. Răspunsurile să nu fie prea lungi, dar lămurite. Ele să vor publica pe rând în foaie, iar cele mai nimerite și mai bune să vor premia din partea redacției noastre cu cărți de valoare.

Am fi foarte îndatorați stim. nostri medici, dacă ne ar onora cu prețioasele lor răspunsuri, la cari ținem foarte mult.

Silvestru Moldovan.

Uciderea porcului.

(Urmare și fine).

Sărarea și conservarea slăntinei și a cărnii de porc.

Sărarea cărnii și slăntinei trebuie să se face pe timp frumos, uscat și rece, iar nu când plouă, când e ceață, burniță.

Sarea păstrează carnea, sugându-i umezeala. Dacă frecăm o bucată de carne cu sare și o punem apoi într-o odă uscată, sarea trage apa din ea și se topește; după o zi două frecând-o din nou cu altă sare, și aceasta se topește sugându-i apa ce mai are, și dacă repetăm de mai multe ori această lucrare, ajungem de uscăm cu totul acea carne.

Un învățat englez numit Fanner, sfătuiește a se face sărarea astfel:

Trebuie, zice el, pentru un porc de 140 kilograme: 5 kilograme sare, 113 grame salpetru (silitră), 250 grame sare vânătă și 500 grame zahăr.

Carnea se așează pe o masă curată, frecându-se mai întâiu pe părțile cu soric (șoricu) cu puțin praf de zahăr; apoi se amestecă sarea care trebuie să fi mai dinainte uscată bine, cu celelalte preparate, frecându-se cu ele așa amestecate bucățile de carne peste tot. După 7 zile se freacă din nou bucățile de carne cu amestecul de mai sus, avându-se grije de a se scoate deasupra bucățile de dedesupt, iar acestea să se pună dedesupt, întorcându-se fiecare de pe o parte pe alta. Se face aceasta lucrare după alte 7 zile, pentru a treia oară, răspândindu-se rămășițele de sare deopotrivă între diferitele bucăți de carne. La nevoie se mai poate repeta și pentru a patra oară.

După aceste pregătiri se scot șuncile (șoancile) și bucățile de slănină și se șterg cu o riză curată, până se svântează, putându-se pune apoi la fum.

Sărătura în murătoare sau saramură tot după acel englez să se face astfel: Se topește sarea în apă atât până ce oul proaspăt plutește în ea, apoi se pune 200 grame silitră și 500 grame zahăr la 19 litri murătoare. Carnea se așează într'un vas, hârdău sau butoiu, punându-se peste ea câteva lespezi sau

pietre curate; apoi se toarnă peste ea murătoare (saramură) astupându-se pe cât se poate de bine hârdăul sau butoiul. După 3—4 săptămâni se scoate carnea și se pune la uscat.

Șuncile se mai prepară și în chipul următor: Pentru o șuncă de 6 kilograme se amestecă 225 grame sare obicinuită, 56 grame silitră, 84 grame boabe de anuper, 1 gram de cărmăz și 175 grame zahăr. Cu acest amestec se freacă bine șunca, care se așează într'un vas, în fiecare zi, 12—14 zile, apoi se atârână pentru a se usca. Șunca astfel preparată este foarte gustoasă.

Uscarea șuncilor și cărnei după sărat, trebuie să se face cu îngrijire alegându-se locuri curate și bine aerate. Unii pun șuncile pentru a se svântă pe lavițe, în bucătărie. Aceasta nu este de sfătuit, căci adesea căldura și abureala dela cuptor le strică, le rânzește.

Sărătorul, se numește vasul, șghaibul, hârdăul în care se pune carnea pentru a se săra și păstră. El poate fi de lemn, dar cel mai bun este acela făcut din piatră sau țement.

Bucățile de sărat și păstrat se vor așeza în sărător pe cât se poate de strânse, îngrijind ca șoricu să se găsească către pereți. În partea de asupra se pune carnea care se păstrează mai cu greu și care trebuie cea dintâiu mâncată așa ca șuncile dinainte, gâtul, capul, părțile cu multe oase, ș. a. După ce se așează toate bucățile, se pune pe de asupra lor un strat gros de sare, acoperindu-le peste tot.

Atât sărarea cărnei prin murătoare, cât și de-adreptul prin sare, dă fiecare bune rezultate. Este de povățuit însă a se întrebuiți murătoare pentru șuncile mici destinate a fi fierse, precum și pentru carnea porcilor tineri. Pentru șuncile mari de 10—20 de kg sau slănină este mai bine a se săra de-adreptul.

Cele mai bune și gustoase șunci sunt cele ce le avem de la porci în vârstă de 4—5 ani, cu condițiune ca ei să fi fost mai înainte bine hrăniți.

Afumarea șuncilor și slăntinei se face în mai multe feluri. Afumarea șuncilor se va face cam la 20 zile după

pregătirea lor, ele trebuie să fie bine uscate.

La afumare se va îngriji ca ele să fie astfel atârinate încât să nu vie în atingere una cu alta și nici cu pereții, iar fumul să fie curat, să ajungă rece la bucățile de afumat și neîncărcat de umezeală, adică materialul — lemnul — ce se arde să nu fie umed, verde.

Șuncile și slăntina rău îngrijite sunt repede cotropite de un fel de viermi, de larvele muștei numite piophylla. Acești viermi, dacă nu merg până la os, carnea stricată rămâne mărginită la partea cotropită de ei; dacă însă ajung până la os, toată șunca este stricată și capătă un gust neplăcut.

Carnea de porc este destul de nutritivă, mai hrănitivă decât aceea a vițelului și a oii.

Pielea porcului servă la facerea de saci, de hamuri etc. în Spania se face din ea un fel de baluri, în care se ține vin.

Părul de porc slujește la facerea perilor, la cismărie în loc de ață la cusutul încălțămintelor.

Gunoiul porcului este foarte folosit câmpului; dacă el este mai slab ca acela al oii, în schimb este mai bun decât al bouului și calului. Un porc de mărime obișnuită produce până la 850 kilograme gunoi (bălgar).

Terminând, spunem că multe din cele scrise aici sunt extrase dintr'o mică cârtică franceză intitulată: »Le porc et ses produits, adică »Porcul și produsele lui«, scrisă de C. De Lamarche.

Irlinia Popescu
Medic veterinar.

Bostanul, ca nutreț.

În unele părți plugarii nu pun mult preț pe nutrețul, cel de bostanul. De un timp încoace s'a văzut, că în unele țări se seamănă foarte mulți bostani. Această împrejurare a îndemnat pe mulți să cerceteze puterea nutritivă a bostanului. Și s'a aflat, cumcă în miezul bostanului sânt 68% de albuminoasă, iară în sîmburi lui 95%. Chiar și cățimea unturei din bostani e destul de mare. Fructul bostanului constă din

VESELIA.

— Foto glumească a »Foil Poporului«. —

Ear m'am certat!

Ear m'am certat cu nevasta!
Cauza? ... a fost tot ea,
Eu sunt bun și rabd la toate,
Dânsa însă, nu-mi dă pace,
Ori ce-aș drege, ori ce-aș face
Tot e rău! ... Ce face ea ...
Este bine și decumva
O întreb de ce așa?
Imi răspunde scurt și aspru
»Pentru că e voia mea!

Năcăjit, sătul de vorbă
Es din școală întro zi ...
Și flămând; ... imi rog nevasta:
— »Te-aș ruga, pentru un pic
»De mâncare!
— »De mâncare? Mai așteaptă!
»Doară nu e lucru mare
»Căci az n'ai lucrat nimic!

— »Ai să taci, auzi muere!
»Adă iute de mâncare ...
Căci de nu, te-omor îndată,
Te zdrobesc! și vai de tine,
Dacă nu ți-a fost de mine! ...

Tu muere blăstămată!
Pentru ce n'ai rămas fată?

După aceasta daraveră
Ne apucasem de certat;
Eu ziceam una, ea zece ...

— »Tu ești tuiă, nu bărbat!

Auzind aceasta vorbă
Mă gândesc la una bună,
Prind bastonul într'o mână
Ca să-i dau o învățătură ...

Poc, poc, poc, s'aude ceva
Este cineva la ușă,
Intră! ... strig, și intră, ... cine?
Mama nevăstuții mele ...

Când o vad m'apuc'o jale,
Și de jale, știi ce fac?
Nebeut și nemâncat
Mapucasem de jucat ...

Mai târziu m'opresc din joc
Și privesc în jur de mine ...
Nici tu soacră, nici muere,
Rîd pe rînd, îmi vine 'nfire
Că's burlac ne însurat
Și că, numai am visat!

Petru O. Orlăfanu.

Toaca 'n ceriu.

Era mare bucurie în ceata lăieșilor, parpandelul cel mai mic să învrednicise să auză toaca 'n ceriu.

— »Și cum făcea dragul dădei cum făcea? ... întrebă dăda în față la laia întreagă, ce sta și asculta cu o nespuse evlavie.

— Făcea dadă tot: șovinco-de, șovinco-de, șovinco-d, ... șovaaai, șovaaai, șovaaai!

Adi ătele un Românaș ascuțea coasa și asta o auzise purdelul.

93% cenușă, 066% oloiuri și 291% alte materii. Cățimea aci e felicită și se orientează după felul bostanilor. Vacile nutrite cu bostani ne dau lapte puțin, dară pentru aceasta foarte gras.

Făcându-se încercări, s'au nutrit doi boi și un porc cu bostani, și anume dându-se boilor afară de 9 kg. fân, 40 kg. de bostani, iară porcului 7 kg. Fiind că bostanii au mai multă apă decât sfecele și napli, de acea e sfecla și napul mai nutritoare decât bostanul. Bostanii uscați dau animalelor cornute sau porcului 3200 de capacități de căldură la un chilogram, pecând fânul 3500—4500 de capacități.

Bostanul e deci ca nutreț foarte bun, mai ales că animalele îl mistuesc ușor.

NOUȚĂȚI.

Dicționarul comunelor din Ungaria, cu locuitori români, lucrat din încredințarea »Asociațiunii« de dnii Silvestru Moldovan și Nicolae Togan, s'a dat la tipar. Dicționarul va avea vre-o 30 de coale de tipar și va cuprinde preste 4000 de nume de comune. Va eși în tipar pe la sfârșitul lui Ianuarie a. v.

La bătaie? »Drapelul« publică următoarele șire dintr'o scrisoare privată adresată foaiei din Oradea-mare:

... Ca noutate vă mai comunic, că Marți noaptea (1 Decembrie) a plecat de aici bat. III. din reg 37 de inf. la Bosnia, echipat și înregit ca de războiu (640 oameni). Ți-să rupea inima văzând bietele noastre țărânce ca mame, surori, apoi frați, tați, neamuri, tân-guindu-se ziulica întreagă înaintea cetății... Sunt buni »Valahii« pentru de a servi de țintă la plumbii bosnișilor, dar când e vorba de drepturi, atunci nu-i mai cunoaște nimeni.

Nenorociri la serbările iubileului. Am amintit, că la iluminarea orașului Viena, făcută în presara zilei iubilare de 2 Dec. s'au întâmplat nenorociri, din pricina marelui îmbulzeli a publicului. Acum s'a constatat că cu acest prilej au murit 5 oameni. Doi au fost striviți, iar trei au murit pe uliță loviți de gută. Au fost apoi răniți 104 inși, dintre cari însă numai doi sunt greu răniți.

Un manuscris al vieții lui Isus. Un învățat rus a descoperit în Damasc (Azia) o carte scrisă a vieții lui Isus Christos de pe timpul vieții lui. Manuscrisul cuprinde 3112 pagini, conținând date necunoscute până acum.

»Agricultorul«. Aceasta eminentă foaie economică a fraților din Bucovina în nrul său duplu (22—23) dela 1 Dec. c. din prilejul iubileului împărătesc, aduce în fruntea foaiei portretul Mai. Sale și date din viață. Incolo nrul duplu voluminos e plin de articli economici valoroși. »Agricultorul« apare în Cernăuți de două ori pe lună și prețul abonamentului anual este 4 cor.

Agrațiați. Prin Iulie a. c. au fost aduși în cetatea Aradului 7 robi din Bosnia. Erau redactori și editori ai foaiei sârbești »Otačina« din Banialuca, cari au fost osândiți la temniță, pentru-că au făcut propagandă pansârbă în foaie. Robii aceștia au fost agrațiați acum din prilejul iubileului împărătesc și au fost puși pe picior liber. Ei spun, că au fost tratați în temniță destul de omenește, dar cu toate astea au suferit mult. Acum au plecat veseli spre casă, la Banialuca.

Adunări populare în Sălăgiu. Românii din Sălăgiu au ținut și cotinuu a ținea adunări populare politice pe sate, cari sunt de mare însemnătate pentru deșteptarea și încurajarea poporului nostru. Mai în urmă s'a ținut Dumineca trecută o bine reușită adunare în comuna Hidig. Din Șimleu au mers la adunare 10 fruntași. S'au rostit mai multe adunări măduoase, de dnii Ioan P. Lazar, Dr. Cor. Meseșanu, L. Crișan etc. In fine s'a primit o hotărâre de 5 puncte, cetită și esplicată de dl Dr. Stoica, în care între altele prote-

stează contra proiectului electoral al lui Andrássy, cere, ca să fie învățați neștiutorii de carte etc. iar în p. 5 să zice: pentru a să întări culturalicește întreg Sălajul, roagă pe d. George Pop de Băsești să convoace la Șimleu, în cel mai scurt timp, pe toți fruntașii sălăjenii, pentru a să hotări luarea pașilor trebuincioși spre reculegerea și înaintarea noastră. Dacă în urma multelor ocupațiuni, veneratul nostru fruntaș, n'ar avea timp să facă această convocare, adunarea împuternicește pe aranjatorii ei, să convoace această conferință cel mai târziu în luna Ianuarie 1909.

Concerte și conferențe. Ni să trimită următorul aviz: Avem onoare a aduce la cunoștință că cu începere dela 6 Decembrie stil n. în sala festivă a muzeului Asociațiunii să vor ținea timp de 3 luni, în fiecare Duminecă la 6 ore seara concerte, reprezentății teatrale și conferențe aranjate cu concursul mai multor Doamne și Domni din Sibiu, de biroul central al Asociațiunii. Prețurile de intrare: 50 de bani de persoană. Pentru studenți și copii: 20 bani.

În prima Duminecă a avut loc o serată muzicală, aranjată de Doamnele din Sibiu. În a doua Duminecă 13 Dec. dl O. C. Tás-lăuanu va ținea o conferință despre Tolstoi. La casă să poate afla întotdeauna programul fixat pentru Duminecele viitoare. — Biroul Asociațiunii.

Numărul vitelor. De curând s'a publicat rezultatul descripției vitelor, din anul 1907. În acest an numărul vitelor a fost următorul în număr rotund: vite cornute 5 milioane 952 mii de capete; cai 1 mil. 797 mii; porci 4 mil. 868 mii; oi 7 milioane 549 mii. Numărul tuturor vitelor a crescut față de anul premergător 1906.

Andrée. Am dat mai nainte știrea, că s'ar fi aflat în ghețurile nordului mormântul curajosului călător André. Cetitorii noștri își vor aduce aminte, că acum 11 ani un inginer norvegian, cu numele André și cu doi soți a plecat în un balon să afle polul nordic. Ei au avut mâncare pe trei luni. După plecarea lor la patru zile comandantul unei corabii a pușcat un porumbel călător, care avea legat de gât un mic sul de hârtie. Pe învălișul sulului era scris: »Din partea expediției polare André«, pentru ziarul »Aftonbladet«, la Stockholm. Desfaceți coperta și scoateți două scrisori. Acea care e scrisă în limbajul obișnuit telegrafiat-o lui »Aftonbladet«: pe ceea prescurtată trimițiți-o cu cel di'ntăiu curier, aceluiași ziar. Comandantul desfăcu coperta dar nu găsi nici o scrisoare prescurtată. El a găsit numai un bilețel pe care era scris cu mâna lui André: »Latitudine 82°, 2'; longitudine 15°, 5'; înaintare bună spre est; 10°, sud. Toate merg bine pe bord. Acest porumbel e al treilea.« De urma celorlalți porumbeli nu s'a știut nici odată nimic, dar nici de soartea lui André și a soților lui. Lumea a dat cu socoteala, că s'au prăpădit. Acum să lățișe vestea că un căpitan american a aflat mormântul lui André, însemnat cu o cruce, de lemn, pe care stă scris »Andrée«. Lângă mormânt s'a aflat o lădiță cu scrisori.

Așa era știrea despre mormânt, în care însă mulți să indoiau. Acum căpitanul, care a sosit la Londra, zice că el n'a săpat mormântul și n'a găsit nici scrisori, ci a găsit o peatră de mormânt cu inscripția: »Andrée Austen, 1897 No:mvrie.« Despre aceasta peatră până acum n'a știut nime nimic, dar să zice că e a pescarului Austen Andrei, din Labrador. Guvernul Norvegiei a hotărât să trimită o expediție la fața locului în Labrador, pentru constatarea adevărului. Aceasta însă nu să poate face decât la vara viitoare.

Casă aruncată în aer. La o mină de cărbuni din Petrila (l. Petroșeni) au sfărmat o stâncă cu dinamită. Lângă stâncă era o casă, care a zburat și ea în aer, împreună cu un om, ce era în ea. Bietul om a fost scos de sub ruine apoape mort și a fost dus în spital. S'a introdus cercetare.

Răscoală în un spital. Bolnavii din spitalul Seghedinului, nefiind îndestulți cu mâncarea, ce li se da, s'au răscolat. Anume în o zi după prânz vre-o 20—30 de inși, înarmați cu tăiere, cuțite și sticle de leacuri, au

ieșit pe coridoare și au spart la 30 de ferestri. Poliția, chemată pe telefon, a făcut rânduială, iar medicul prim a introdus cercetare.

Lecții pedagogice. Cu acest titlu a apărut de profesorul Dr. Petru Șpan o carte de mare folos pentru învățătorii noștri. Împărțită în trei părți și cu partea introductivă, cartea în 42 de capitole îmbățișează tot ce este mai însemnat cu privire la educațiune, la învățământul pedagogic, metodică, disciplină etc. Atragem luarea aminte a învățătorilor noștri asupra valorosului op. Prețul 3 Cor.

Istețimea Românului și opinca. În 1887 o parte a unui batalion din regimentul 31 staționă la Tientiste, în Bosnia. Bosnia să mărginește la miază-zi cu Muntenegru, la a cărui graniță să trimit patrulă pentru supraveghierea contrabandiștilor și pentru susținerea ordinii. Într'o zi de iarnă din Februarie, pe un ger cumplit, a fost trimisă din Tientiste pe timp de trei zile o astfel de patrulă de șase soldați (trei nemți și trei români). Zăpada era înaltă de un metru. A doua zi dela plecarea patrulei, unui neamț și unui român li-se rupe cu totul câte o talpă de bocânci (papuci.) Și era un ger cumplit. Neamțul își leagă talpa cu sfoara, ce o avea la el, dar abia făcea doi trei pași și trebuia s'o lege din nou. Românul, ajungând la o casă turcească, unde a odihnit puțin, cumpără o bucată de piele de porc sălbatec, lucru, care se găsește în toată casa musulmană, cere o sulă și în vreme de câteva clipe și-a făcut o opinca. Din cămașa ce o avea în borneu și-a făcut obiele, iar din ștergar nojițe. Și-a urmat apoi calea, răsând pe sub muțată de chinul bietului neamț care își lega mereu talpa bocânciului. Întorși la Tientiste, neamțul a fost trimis la spital, căci îi degerase trei degete dela picior. A petrecut acolo vre-o două luni, îndurând dureri mari. Românul însă a fost serbătorit de toți ofițerii, iar comandantul batalionului a ordonat, ca pentru fiecare companie a batalionului să se gătească câte șase părechi de opinca, cari să poată fi întrebuințate la caz de nevoie.

Să-și mai bată cineva joc de român și de opinca românească!

Oameni bravi. La alegerea de membri în reprezentanța orașului Blaj, făcută săptămâna trecută alegătorii au ales numai membri români. Mult și cu bună isbândă a lucrat pentru aceasta vrednicul avocat Daniil Sabo de acolo. Bravi oameni și bravi Români!

L'au uels femelle. În Livazeni din comitatul Hunedoara băiașul Stefan Kunsz trăie în neleguire cu fata unei văduve. Înainte de aceasta cu vre-o câteva zile Kunsz s'a certat cu femea, care apoi s'a dus dela el. Luni însă s'a reîntors însoțită de mama ei, ca să-și ducă mobilele și vestimintele. Kunsz s'a împotrivit și între acestea l'au lovit cu un lemn pe bietul om și întru atâta l'au bătut, până ce și-a dat sufletul. Atât mama, cât și fata au fost prinse de gendarmi.

A greși e lucru omeneș, dar nu e negreșit de lipsă. Dacă suntem atenți la numele »Réthy«, nu ne vom înșela, căci primim veritabile bomboane Pemete cu 60 bani pe lângă aceasta un mijloc de casă, care s'a valorat admirabil contra tusei, răgușelei și boalele catarale deja în multe mii de cazuri. Atenție! Fiecare șatulă și fiecare bucată trebuie să poarte numele »Réthy«.

Linia ferată Caransebeș-Hațeg dela Boutari până la Hațeg și apoi la Simeria pe Murăș, să va deschide în 18 Dec. c. Prin aceasta Tara Hațegului are a doua legătură de cale ferată cu Bănatul prin Poarta-de-fer.

Carti postale ilustrate. În librăria »Fou Poporulu« să află carti postale ilustrate de Crăciun și Anul-nou — de toată frumusețea. Ilustratele sunt de tot felul, între ele vederi frumoase de iarnă. Ele poartă inscripțiile: »Serbător fericite« »An-nou fericit« etc. Prețuri ieftine. Revânzătorilor să dă rabat mare.

Procese de presă. Precum aflăm împotriva foaiei »Țara noastră« de aici, s'au pornit din partea procuraturii 6 procese noue.

La fondul de 20 bani al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare au mai dăruit: Petru Popovici, protopresbiter în Abrud, soția sa Silvia n. Pușcariu și copiii lor Mircea, Florica, Virginia și Luțu, dela toți 2 cor. și Vic. Tordășianu asesor consist. 10 bani.

Tifosul sau lungoea băntuie mai de parte în Sibiu. Spitalele sunt ticsite de bolnavi. Până Duminecă au fost cunoscute 229 de cazuri, dar vor fi mai multe. Au fost și câteva cazuri de moarte.

Precauțiune! Cu puțin înainte de Crăciun pe lângă cea mai mare bunăvoință e imposibil a îndestuli dorințele mușteriiilor, ceea ce este de lipsă cu deosebire la cumpărarea unui casten-Arker de petricele de edificat. De aceea stătuim pe fiecare mamă, a cere numai decât o listă de prețuri de castene de edificat dela F. Ad. Richter Cie, liberanți reg. de curte și camerali, Viena, I. Operngasse 16, cu indicarea dferitelor mărimi a castenelor, ca să poată căuta în liniște mărirea potrivită. Cu lista în mână pot apoi ușor să aleagă și în cea mai mare îndesuală. N'au decât să se uite la nrul castenului și la marca de scutire Anker; dacă să potrivească aceste, castenul e corect. Pentru aceasta să poată s'apenda 5 bani pentru o cartă de corespondență! În lista de prețuri ilustrată să afla și informații despre aparatele Imperator de muzică și de vorbit ale lui Richter.

Oltoale de viață de via. Atragem luarea aminte a cetitorilor asupra inseratului dui Ambrosi (Medias) despre oltoale, vițe americane etc. publicat în nr. acesta.

Trei ani temniță. În nr. 44 dela 26 Oct. v. c. am dat știrea, cu chip în fruntea foaiei, cum doi oameni din Rusia, Antosievici și Piascovski, au jăfuit ziua mare filiala unei bănci din Pesta nouă. Ei au fost prinși în curând și zilele trecute au fost osândiți de tribunalul din Bpesta la 3 ani temniță.

Teatru german. Joi seara s'a predat vechea, dar draguța operetă »Girofl-Girofla«. Conținutul — de puțină însemnătate, ca la toate operetele aproape — întrefăcut de sburdanice scene e foarte amuzant pe lângă ușurelele și elegantele melodii din ea. Rolul principal, susținut de Lotti Golden, a fost în adevăr bravuros. Bun a fost și Duffk în rolul lui Murzuc, trebuia însă o mai mare vehemență, mai mult temperament. Comic, de un humor homeri, improvând cu un curaj și rutură de scenă nelucrată lucrurile cele mai hazlii, e Kaufmann, un adevărat buffo, în rolul lui Bolero, acompaniat de un egal partner, de Anna Sehofer. Mai țin vrednic de amintit și cvartetul de dame Braedt, Lenz, Binder și Schaff din actul al doilea.

Luni seara în locul anunțatului concert a două cântăreți spanioli s'a repetat piesa, care la timpul său a produs multă gălăgie în lume, anume: »Der Teufel« de Molnar.

Nu știi ce să zici despre piesa aceasta. Ca acțiune e slabă, dar ca psihologie, ca spirit e ceva genial. Concepția încă e originală. Lupta sufletească a doi oameni, o femeie măritată și iubitul ei din tinerțe, lupta, care să sfârșească cu iubire, cenzurizată prin o a treia persoană — dracu, — care cu spirit sarcastic, septic, ironic, fără milă, cu un zîmbet suveran, își bate joc de slăbiciunile omenești, eată nucleul piesii. Rolul principal, răutăciosul și satiricul satana, a fost redat de Viebach în modul cel mai perfect. Să pare și să, că figura lui nu e prea potrivită pentru acest rol. Cine a văzut anii trecuți pe Stärk ca M. fisto, acela va înțelege spusele mele. Cu temperament păținaș, cu sufletul recerut, a jucat Terese Bellau și îndrăgostitul ei adorator, pictorul Hans.

Marți s'a jucat comedia în 4 acte »Vater« și Mercuri, omedia excelentă Sherlock Holmes. În pregătire sunt mai multe pieze alese.

În panorama imperială din Sibiu, Piața mare, Nr. 9 (lângă palatul Bruckenthal) să va vedea săptămâna viitoare 14—20 Dec.: O vizită în N. York. Panorama e deschisă dela 9 ore dim. până la 9^{1/2} sara. Intrarea 40 bani, băieți, studenți, soldați 20 bani.

Scărirea prețului vitelor. În urma iernii grele și prea timpurii, oamenii neavând nutreț îndestulitor, își vând vitele și oile, cărora astfel le-a scăzut tare prețul, atât la noi cât cu deosebire în Ungaria. Pe acolo oi nu cumpără nime. Vaci bune să capătă cu 25—28 floreni. Numai caii buni de războiu au preț.

O nenorocire încunjurată. Prin Agnita circulă trenul de 2 ori pe zi. O copilă venind dela școală și trecând peste șinile duble ale trenului către casă, i s'a înțepenit piciorul între șini, togma pe când trenul se întorcea din piață către stație. Biata copilă văzând că se apropie trenul de ea, și neputându-și scoate piciorul dintre șini a început a striga cât a putut de tare și astfel oamenii din apropiere au făcut semn și alarmă, ceea ce observând conducătorul trenului, l'au oprit în apropierea copilei, și așa s'a delăturat primejdia, scăpând sârmana copilă de moarte. »Țar. O.«

Cazuri de moarte. Cu inima îndurată anunțăm tuturor rudeniilor, prietiniilor și cunoștințelor, că mult iubitul nostru tată, moș, socru și cumnat Demetriu Chișereanu, preot gr.-cat. în pensiune, membru a mai multor instituțiuni culturale românești, după scurte suferințe, împărțit cu Sf. Taine și-a dat nobilul său suflet, plin de iubire, în mâinile Creatorului, în 2 Decembrie st. n. c. la orele 9 seara, în anul al 74-lea al vieții și al 3-lea al văduviei. A servit la altarul Domnului cu dragoste și devotament 43 de ani. Rămășițele pământești ale neuitatului și scumpului nostru defunct, s'au așezat spre vecinică odihnă, Sâmbătă, în 5 Decembrie st. n. la orele 12 din zi, în cimitierul comun din Făgăraș. Văd. Maria Cernea și Eugenia Brumboiu, fiice. Moise Brumboiu, paroh, ginere. Constantin Alutan, cumnat și numeroși nepoți și strănepoți.

— Leonida Pop, general și fost pe vremuri adiutant al Majestății Sale, a reponat în Baden, (l Viena) în vârstă de 79 ani. Repozatul a fost de obârșie Român dela Nasăud.

— În Sibiu a reponat în 4 Dec. c. Csernátóni Cseh Lajos, deregător de tren în penz. în vârstă de 74 ani. În mormântarea a fost Duminecă, în 6 Dec. c.

O filială a »Albinei« în Lugos. La invitarea mai multor fruntași bănățeni și în conțelegere cu cercurile conducătoare ale »Lugosaneii« direcțiunea institutului »Abina« în ultima sa ședință plenară, a hotărât înființarea unei filiale (sucursale) în Lugos.

Scopul urmărit de primul nostru așezământ financiar — scrie »Rev. Econ.« — cu înființarea acestei filiale nu este a face o concurență păgubitoare institutelor deja existente în piața Lugosului, ci de a servi din nemijlocitate apropiere interesele acestora și ale numeroasei sale clientele private din Caraș-Severin și comitatele mărginașe. Prin ea se împlinește totodată o vechi și de repetate ori exprimată dorință a bănățenilor, de a avea în mijocul lor o sucursală a institutului, la a căruia înființare conducătorii lor de pe vremuri au conlucrat cu atâta zel și succes, știut fiind că în primii ani ai existenței sale aproape întreg capitalul social al »Abineii« eră plasat în Banat și până în ziua de azi aproape jumătate din totalitatea acțiunilor le au bănățenii.

Noua filială, a căreia firmă este deja înregistrată la tribunal, își va începe activitatea în timp apropiat și va cultiva toți ramii de afaceri de bancă.

Conducerea ei este încredințată deocamdată dlui Dominic Rațiu, iar la postul de casier a fost numit dl Eugen Vancu dela Centrala »Albinei«.

Cetitorii noștri să vor împrietini bucuros cu »Emulsiunea Scott«, care este un cunoscut leac de casă, anume ulei de pește, dar în o formă foarte gustoasă și de tot ușor de mistuit. Copii iau cu plăcere Emulsiunea Scott, așa gust bun are ea. Să capătă în farmacia.

Abonații, a căror abonament să gată acum, cu sfârșitul lunii Noemvrie căl. nostru, sunt rugați a și-l renou, căci altcum li să oprește trimiterea foaiei. Ei nu mai primesc decât acest număr, cel din urmă din Noemvrie v.

Restaurant de închiriat. Atragem luarea aminte, în deosebi a birtașilor noștri, asupra inseratului despre închirierea restaurantului comunității bis. gr.-cat. din Bistrița, publicat în nr. de azi.

Lipsa de sânge

apre a o combate, folosiți Emulsiunea-SCOTT, care sporește sângele și formează rapid carne solidă și sănătoasă.

EMULZIUNEA-SCOTT

e cu efect egal pentru tineri, cât și pentru bătrâni. Imbuuătătirea rapidă ne va surprinde și mulțumi și o încercare ne va convinge, cum a convins în cei 32 de ani trecuți pe mii de oameni.

Prețul sticlei originale
2 cor. 50 bani.

Veritabil numai
cu această marcă
— pescarul — ca
semn de garanție
al procedurii
Scott.
1912—3

Să află de vânzare în toate farmaciile:

L'ntamentum Capslei comp. al lui Dr. Richter (Anker Pain-Expeller) a devenit un leac de casă în adevăr popular și să află în îndemână în multe farmacii de ani de zile. La dureri de spate, de șolduri și de cap, la podagră și reumatism etc. frecările cu Anker-Liniment s'au dovedit în totdeauna ca alinătoare de durere, și la boale epidemice, cum e colera și colica, au fost foarte avantajoase fricțiunile la foale. Acest excelent mijloc de casă s'a folosit cu bun succes la influenza, ca fricțiune și să află de vânzare în cele mai multe farmacii cu prețul de 80 bani, cor. 1.40 și 2.— dar să cerem expres: »Anker-Liniment al lui Richter«, (Anker-Pain-Expeller) și să ne uităm la marca de scutire »Anker« și numele »Richter« și să luăm numai sticle originale.

Să poată căpăta în tot locul

Kalodont

9 39—41 a lui Sarg

cremă de dinți neînconjurată de lipsă, păstrează
dintii curați, albi și sănătoși.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRĂȚIEI.

I. O. în Vidrasău. Cu rambursă (Nachnahme) costă Căl. tocmai de două ori atâta. Trimite 45 bani, cu aviz sau în timbre postale, în o cuvertă.

D. St. comerc. în B-kut. Pe lângă cei cari și am scris, mai adresează te negreșit lui I. Vulcu, comerc. Orașu. Cu dreptul de alegere, să vedem um să va hotărî cu noul proiect. În »Foaia Poporului« veți afla toate îndrumările la timpul său.

Ios. Craș. în Biser. a. Am dat coresp. la o librărie; vei primi de acolo.

I. R. în Râciu. A mers o coresp. Costă 3 cor. fără port.

I. P. în Iad. Ne pare rău de durerea Diale, dar oeză e slabă, nu e de publicat.

Sevestr. Mari mulțumite.

A. B. în Uzdin. Ți-am trimis un catalog dela librăria Kriff și nrul de probă.

G. M. în S. Cs. Cuvântul »măcelar« în samă »misarăș« după ungerie și »fleser« după nemție. Pentru Călindare merge scrisoare.

Proprietar, editor și redactor responsabil
Silvestru Moldovan
Tiparul »Tipografie« Henric Meltzer.

Nr. 1400/908.

Concurs.

Primăria comunei Săliște escrie concurs pentru un post de sergent polițian și patru posturi de polițisti ce sunt a să ocupa cu 1 Ianuarie 1909, cu termen de 20 Dec. 1908.

Cu aceste posturi sunt împreunate — pentru anul prim de serviciu (1909) pe lângă uniforma și armătura dată de primăria comunei — la postul de sergent 600 coroane, la polițist 480 coroane leafă anuală. Cei cari au făcut serviciu de militari sau gendarmi și cunosc limba maghiară sau germană vor fi preferiți. Condițiunile de serviciu sunt cuprinsă în regulamentul de serviciu pentru poliția comunei și să pot vedea în oarele de oficiu la primăria comunei.

255 1—1

Săliște, la 7 Decembrie 1908.

Nicolae Lupas,
primar.Ioan Chirca,
prim notar comunal.

ATENȚIUNE!

50 000 părechi de ghete.
4 părechi de ghete numai 6 Cor. 50 b.

Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat plățile, am fost încredințat a cheltui o mare cantitate de ghete adânc sub prețul de fabricare. Deci eu vând fiecăruia 2 păr. ghete cu șinoare, pentru domni și 2 păr. pentru dame, de piele brună sau neagră, galosată, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fasonul cel mai nou, mărimea conform Nr. Toate 4 părechile costă numai 6 Cor. 50 b. expediție per rambursă.

H. Spingarn, Export de ghete
Craiova Nr. 137. 22 1—
Schimbul e admis sau banii retour.

Contra tusei, răgușelei și catarului au efect
mai bun 281 3 10

bomboanele Pemete
ale lui Réthy.

La cumpărare să fim atenți și să cerem
apriat bomboane de-ale lui RÉTHY, fiindcă
sunt multe imitații fără valoare.
1 Carton 60 fileri.

Să cumpărăm numai bomboane Pemete de-ale lui RÉTHY!

Cheag natural în formă de
— praf. —

Important

pentru fabricarea de caș.
Cheagul natural al Dr. Blumenthal în formă de praf,
este cel mai bun și mai
eficac mijloc pentru închegarea laptelui, che-
mice curat, întrece mult toate mijloacele de
închegare de până acum.

Acest cheag este preparat din cei mai
buni calici de viței. El este absolut liber de
fetide, colorante sau mucoase provenind din
calici; de acide sau alte substanțe întrebui-
țate prin conservarea cheagului obicinuit.

Prin această curățenie absolută, recuno-
scută de fabricanții cei mai competenți în brân-
zături, cheagul natural nu împiedică de loc
fermentațiunea normală a brânzei, îi dă o tăie-
tură foarte fină, evită umflarea și prin îndepărta-
rea mai perfectă a zărului produsul e mai bun.

O încercare ne convinge.

Singura vânzare de cheag natural de-al lui
Dr. Blumenthal pentru fabricarea de caș, pentru
Galiția, Bucovina și Ardeal la

M. LINDEMANN, agentură
Storozynetz (Bucovina).

Dose de probă gratis și franco rog a se
cere dela 97 26—26

M. Lindemann, Storozynetz (Bucovina).

ANUNȚ.

„POPORUL“ institut de credit și casă de schimb, soc. pe acții
în Săliște.

Cumpără și vinde tot felul de bani străini după cursul zilei.

Acoardă împrumuturi de orice soi cu procentul net de 6 $\frac{1}{2}$ —8.

Taxe, cum sunt: proviziuni etc. nu să incasează.

Primește depuneri spre fructificare, după cari institutul plătește darea.
Interesele se compută din ziua următoare depunerii, până în ziua pre-
mergătoare ridicării.

188 8—

DIRECȚIUNEA.

Instrumentele muzicale ale lui Hupfeld

în privința construcției practice simple, a durabilității fără margini, a execuției
elegante în colori escelente, a redării minunate a muzicii, bogată în schimbări, —
stau neajunse la locul prim.

233 II. 3—6

Fiecare hotelier, cafegiu și birtaș, care vrea să-și mărească circulația în stabi-
limentul său și prin aceasta să urce trecerea mâncărilor și beuturilor, să ceară mica
broșură „O sută de atestate asupra operelor de muzică ale lui Hupfeld“, care i-să
trimitte gratis și franco.

Ultima novitate:

Helios Orchestrion
mănat cu electrică. Suplinește o capelă
militară mai mică.

Phonoliszt-Hupfeld
cel mai bun pian artistic din lume. In-
vestire splendidă de capital. Distracție ori
când pentru oaspeți.

Fiecare instrument să poate pune singur, așa că și clavirul cântă singur. — Prospecte gra-
tis și franco. — Cel mai mare favor posibil de plată. — La plătire per cassa rabat mare.

LUDOVIC HUPFELD, soc. pe acții.

Viena VI. Mariahilferstrasse 7/9.

Prima și cea mai veche fabrică din Europa de clavire și orchestrioane electrice, 47 premii
prime, 750 de lucrători.

Depozite de mostre:

Martin Iosif, Budapesta, VIII. Kenyérmező-utca 6.

Müller Fer. Timișoara, teatru electric.

Institut de credit funciar din Sibiiu.

Plata mare Nr. 3—5.

Împrumuturi hipotecare pe anuități.

Scrisuri funciare,
scutite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-
ungară, se pot depune la toate tribuna-
lele ungare de stat drept cauciune și
vadiu și ca cauciuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plă-
tește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent
contra intabulării și altă garanță.

Esecutarea

de locare afaceri de bancă și de zaranie prin
Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:
cumpărarea și vânzarea de efecte publice
monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,
incasarea de cambii, checuri și asemnări,
predarea de asemnări și bilete de credit
pentru străinătate,

Ingrlijirea de coale de cupoane.

Inarea efectelor la depozit spre păstrare,

Inchirierea de resorturi de case de fer

(câte depozite), sigure contra incendiului
și a spargerii, etc. 5 25—26

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

Oltoaie de viță de vie
 în sortare recunoscută în țara întreagă de
 conștiințioasă,
Vițe americane de baze
 dezvoltate deplin și crescute în teren deluros,
Vițe nobile europene,
 scutite de grindină și peronospora, în cele
 mai bune soiuri de vin și vin de desert, din cul-
 tura proprie de vițe, vrednică de văzut
Padureți de acați și gledicia
 furnisează cu prețuri moderate
 prima școală ardeleană de viță de vie a lui

Mihail Ambrosi
 în Mediaș (Medgyes). ☐ 258 1—
Amicul viierului
 carte edată de firmă de mai sus, care cuprinde sfă-
 turi speciale prețioase, la cerere pe o cartă postală,
 să trimită ori și cui gratis și franco.

Nr. 194/908.

254 1—2

Publicare de licitațiune.

Comunitatea bisericească gr.-cat. din loc dă
 în chirie, pe calea licitațiunii publice, Res-
 taurantul său situat în strada lemnelor Nr.
 59, de care e legat dreptul de cărciumărit
 nelimitat, pe timp de 6 ani, adică dela 1 Mai
 1909 până la 30 Aprilie 1915.

Acest restaurant cenșă din 4 odăi, bu-
 cătărie, cămară și pivniță, are o poziție foarte
 avantajoasă și următoarele apartinenții: curte
 spatioasă provăzută cu șopru mare de trăsuri,
 grajd, șopru de lemne și ghețar, apoi grădina
 mare cu popicarie.

Licitațiunea să face cu oferte închise și
 verbal și să va ținea în ziua de 4 Ianuarie
 1909 la 10 oare a. m. în cancelaria bisericeii
 din claustru.

Prețul strigării: 2400 Coroane.

Vadiul: 10% din prețul strigării.

Cauțiunea: jumătate chiria anuală.

Celelalte condițiuni mai detaiate precum
 și ori ce altfel de informațiuni să pot vedea
 și să dau din partea subscrișului oficiu verbal
 sau în scris.

Bistrița la 6 Decembrie 1908.

Oficiul parohial gr.-cat.

Gerasim Domide m. p.
 protopop gr.-cat.

A apărut

Călinarul Poporului

pe 1909

cel mai răspândit Călinar românesc cu
 material bogat și frumoase ilustrațiuni.

Prețul 40 bani.

D-voastră nimeriți negreșit corect,

dacă alegeți pentru copii D voastre un casten-Anker de petricele de edificat, de care-ce acesta
 este, după cum să poate documenta, mai mult de douăzeci și cinci de ani

cel mai iubit joc al copiilor.

221 8—9

Dacă toate celelalte jucării adese-ori cu mult mai scumpe, sunt aruncate în colț, castenul-
 Anker de petricele de edificat nu numai să folosește diligent mai departe, ci copii abia apasă să
 vină timpul, până să capete un casten de întregire, ca să poată ridica zidiri mai mari și
 mai frumoase. Un casten-Anker de petricele de edificat veritabil nu este nici-când fără valoare,
 ci prin cumpărare de castene de întregire devine tot mai mare și mai distractiv și prin urmare
 pe durată cadoul cel mai ieftin

**Castenele-Anker ale lui Richter
 de petricele de edificat**

să nu lipsească deci de sub nici un pom de Crăciun. Informații
 mai de aproape asupra vesitului joc de zid și a upra caste-
 nelor Anker-pod cari servesc ca întregire, cum și asupra
 novelor jocuri ale lui Richter de așezat, jocuri mozice-
 cugle „Meteor“ etc., aflăm în noua listă de prețuri ilustrată
 a castenelor de edificat, pe care să și-o procure îndată fiecare
 mamă, care pune preț pe educarea copiilor sei. Trimiterea
 listei de prețuri să face gratis și franco.

Castenele-Anker ale lui Richter de petricele pentru edi-
 ficat să află de vânzare în toate prăvăliile fine de jucării, cu
 prețul de cor. —85, 1,75, 2, —, 3,50, 6,50 și mai sus și să pot
 cunoaște după marca de scutire „Anker“.

— **F. AD. RICHTER & Co.** —

furnizori reg. de curte și camerali.

Comptoir și deposit **Viena** XIII/1 (Hietzing).
 I. Operngasse 16. — Fabrică —

Rudolstadt, Nürnberg, Olten (Helvetia), Rotterdam, S-Petersburg, New York.

Cui îi place muzica și are intenția să-și procure un instrument mecanic de muzică,
 acela să ceară cea mai nouă listă de prețuri asupra instrumente-ori-merator de
 muzică, cu cerevelă de noie pe plei de oțel, rotund, și cine vrea să-și procure
 un aparat de vorbit acea să ceară lista de prețuri a aparate-ori de vorbit; în ea
 află însemnate cele mai bune aparate de vorbit.

Necondiționat

să cetiți acest sfat bun!

Vestea bună merge departe. Aceasta să adeverește și la „Fortă-Spiritul sărat“ a cărui veste a
 cutrierat lumea întreagă și pătruns și la noi. Vom deci împărtăși și st. nostri cetitori, din cari
 motive trebuie să ținem stabil în casă acest mijloc escelent și pentru ce este el în general așa iubit.

„Fortă-Spiritul sărat“
 ca protector al sănătății!

„Fortă-Spiritul sărat“
 ca mijloc pentru îngrijirea corpului!

Fie omul june ori însurat, are lipsă
 întotdeauna de un mijloc de casă
 bun și vrednic de încredere, pe care
 să-l aibă la îndemână ca ajutor la
 vreun rău ce-l năpădește repede pe
 neașteptate. Cu deosebire unde sunt
 copii, este de lipsă aceasta precauție.
 Acum să simte unul rău, în celalalt
 minut să plânga al doilea de durere
 de cap, al treilea geme iară de
 zgârciuri de stomach și așa mai
 departe. Ce bun este în astfel de
 cazuri „Fortă-Spiritul sărat“, cetim
 instrucția de folosire minuțioasă și
 îndată știm, ce avem să facem.
 Aproape în fiecare familie este ci-
 neva, care suferă de insomnie, ner-
 vozitate sau e torturat de podagră,
 reumă, dureri de șele și de spate,
 junghiiuri în coaste etc. un altul iară
 își simte dispărând puterile, să simte
 slab, obosit și eshauriat. Cât de des
 nu să întâmplă leșinuri? Și adese-
 ori omul nu știe ce să facă momen-
 tan în asemenea cazuri „Fortă-Spiritul
 sărat“ e mai pretios decât ori ce
 altce, fiindcă el întărește nervii și
 mușchii, nu numai face pe om mai capabil de
 lucru, ci face în adevăr servicii neprețuibile și
 în cazurile dureroase amintite mai sus, dacă
 să folosește conform instrucției de întrebuințare.
 Și oamenii tineri laborioși adeseori să es-
 shauriază lucru ostentinos încordat și după
 eshauriare urmează adese boală. De aceea e
 consult, ca fiecare, care lucră mult, dimineața
 și sara înainte de culcare să-și frece cu „Fortă-
 Spiritul sărat“ membrele, cum și pieptul, șelele
 și capul, după care simțim ca și când mușchii
 ar căpăta roue forte și capacitatea de lucu
 să manifestă îndoită. Cine face voiagină să-și
 ia în buzunar o sticlă de „Fortă-Spiritul sărat“
 și nu să va căi. Cel puțin o sticlă de „Fortă-
 Spiritul sărat“ să fie totdeauna în casă, cu atâta
 e dator fiecare om sănătății sale.

Cunoști Dta pe cineva care-și mas-
 sează corpul cu „Fortă-Spiritul sărat“?
 Dacă da, întreabă-l că ru să simte
 ca nou născut? Chiar și oameni îmbă-
 trâniți simt că li se întorc forțele
 și elasticitatea, dacă își masează re-
 gular corpul cu „Fortă-Spiritul sărat“.
 Ai văzut Dta cum să poartă i rna
 oamenii slabi? O zgribuire, o trem-
 murare, un înghet e întreg omul!
 Dacă un astfel de om și-ar freca
 dimineața peptul și spatele cu „Fortă-
 Spiritul sărat“ în alzește iarna întreg
 corpul și va va îl răcorește, ca ghița
 el depărtează și asudarea. Ce neplăcut
 este, dacă subțiori, la mâni și la
 picioare asudă și să face insuportabil
 prin mirosul uricos de exudat. Prin
 spălarea cu sîrguință a subțiorilor,
 a mânilor și pi ioarelor cu „Fortă-
 Spiritul sărat“ alungămăt sudorile,
 cât și mirosul

Și mirosul urit al gurii este și
 mai chinuitor pentru mulți oameni.
 Acest miros rău e cauzat de putre-
 zirea resturilor de bucate în găurile
 dinților. Aceste fac nu numai gura rău mirosi-
 toare, ci ajung adeseori și în stomach, unde
 pot cauza boale. Cine își clătește gura di-
 mineața și după mâncare cu „Fortă-Spiritul sărat“
 amestecat cu apă, încunjură stricarea dinților, nu
 are dureri de dinți, gura miroasă plăcut, mâ-
 care încă ne cade mai bine și e scutit și gâtul de
 imbolnăvire. La copii zădărnici prin aceasta și
 durerea de gât, umflarea glandulelor și alte rele. Nu
 este vanitate, dacă ne îngrijim de păstrarea frum-
 șetii parului și feței, e aceasta chiar o bună calitate.
 Cine pune în apa sa de sălăt și de scaldat re-
 gular veritabil „Fortă-Spiritul sărat“ va a vea
 ielea feții curată și fină, dacă ne spălăm cu ea
 capul, împedecăm for marea de mătreăță, părul
 devine frumos fin și nu cade, fiindcă acest „Fortă-
 Spiritul sărat“ împed ecăcăderea părului și ne fe-
 rește de a încărungi înainte de vreme.

Veritabilul „Fortă-Spiritul sărat“ să capătă pretotdeauna în sticle de 3) fl., 4) fl., 1 și
 2 Cor., dar să ne ferim de imitații și să luăm numai sticle de acele, pe cari e vizibil figura
 2 9 6—10 de bărbat de mai sus sau să comandăm la singurul fabricant

„Kosmos“ laborator chemic în Győ,

de unde să expediază 10 sticle mici și 8 sticle mari franco, cu rambursă sau trimițând înainte prețul.

„Sucursala băncii comerciale ungară din Pesta, Sibiu“

Piața mare Nr. 2.

Infirmită în anul 1841. • Centrala în Budapesta. • Capital de acții de rezerve 93 milioane Coroane.

Primește bani cu libele de depunere

pe lângă cea mai favorabilă percentuare,

cumpără și vinde rente, scrisuri de amanetare, acții, losuri, cum și monede de aur și argint, primește hârtii de preț pentru păstrare și administrare, încasează cupoane și efecte sortite, asigurare contra perderilor de curs la sortiri procurare de cauțiuni de căsătorie pentru militari.

☛ Toate informațiile dorite să dau cu plăcere. ☛

198 11—

252 1-6

Pentru capitaliști elocare favorabilă de capital.

Pentru schimbare de întreprindere comercială vând numai decât pe numărare acțiunile mele dela »Bihoreana« Oradea-mare I. emisie, cari aduc de prezent 6%.

Informații mai de aproape la

Gustav Hentschel

251 1-3

Sibiu.

Bust frumos

in două luni prin

pilulele orientale,

singurele cari desvoaltă, întăresc, restaurează pieptul și dau bustului femeesc o plenitudine grațioasă, fără a strica sănătatea. Garantat libere de arsenic. Recunoscute de somitățile medicale. Discreție absolută. Șatula, cu instrucție de folosire, Cor.

140 19-26 6.40 franco.

I. Rathié, farmacist Paris.

Depozit: Budapesta, Iosif de Török farmacist, Király uteza 12.

Cine

vrea a să scăpa pe sine sau copiii săi de

tuse

de răgușală, catar, flegmă, catar de gât, de tuse convulsivă și de tuse măgărească, să cumpere

Caramellele de pept ale lui Kaiser

cu trei brazi, aprobate și recomandate de medici.

5500 de atestate verificate de notarul public.

Pachet 20 și 40 fl. Să capătă în toate farmaciile.

245 3-24

Cassa de păstrare reuniune în Săliște.

Primește depuneri spre fructificare cu 4%, pe lângă un termen de anunt mai lung cu 4 1/2%, iar depuneri mai mari cu 5%.

Depuneri să plătesc după starea cassii și fără anunt.

Darea de camete o plătește institutul.

244 3-20

Depuneri și ridicări să pot face și pe cale poștală cu cecuri.

Imprumuturi acordă pe cambii, pe obligațiuni cu cavenți, pe ipotecă precum și ca credite de Cont-curent pe lângă asigurare ipotecară sau hârtii de valoare (acți și efecte publice).

Etalonul de interese variază între 8% și 6% netto, după mărimea împrumutului și asigurarea oferită.

DIRECȚIUNEA

SUCCES SIGUR!

Reparatorul lui Kriegner

a vindecat în spitalul St. Rochus din Budapesta, cum și la dureri reumatice în cap din 136 de cazuri de imbolnăvire 129, ceace dovedesc atestare în scris. Nici nu alt mijloc nu poate arăta un astfel de succes.

și vindecare, sigură scăpare de podagră, reumă, junghiuri, sfașieri, dureri de spată și de șele, dureri de mâni și picioare și de dureri de asemenea fel nu ne putem mântui decât prin folosirea

Reparatorul lui Kriegner

este în folosință de zeci de ani cu succes neîntrecut, să folosește numai la fricțiuni externe și întrece în efectul său toate mijloacele de felul acesta. Este de recomandat fiecărui suferind.

REPARATORULUI

lui KRIEGNER

Serisoare de mulțumită!

Mult stm. Dle Profesor!

Nu pot afla cuvinte de-» Vă multumi pentru »Reparator«. Suferind de 4 ani de ischias, am folosit toate mijloacele posibile, fără rezultat. Am cercat »Reparatorul« și dela fricțiunea aceasta mă simt bine, cu mult mai bine. Pot face mișcări cu piciorul ce mă doare. Primiți, dle Kriegner, intima mea mulțumită. Dzău să Vă răsplătească de mii de ori pentru aceasta invenție. Pentru deplina însățătoșare rog încă 2 sticle de Repurator, a le trimite în Iudendorf, Tirol. — Cu distinsa stimă și mulțumită Albertina nob. de Chalaupka c. r. nevastă de Oberst.

(Spiritus petrae camphoratus)

cunoscut în general și distins de multe ori, fiindcă acest mijloc probat multiplu e chemat direct numai la vindecarea podagrei, reumei, cum și a boalelor ce să nasc din rezeală. Suferezii să nu umble a experienta, ci fiecare să folosească mijlocul, care sigur ajută contra podagrei și reumei, anume: **Reparatorul lui Kriegner**. Fricțiuni cu »Reparatorul« lui Kriegner pot să arete succesul cel mai bun în puține zile, ceace dovedesc scrisorile de mulțumită

Serisoare de mulțumită!

Onor. D. George Kriegner, farmacist, Budapesta, Calvinplatz. — De câteva zile am simțit în brațul stâng o durere reumatică, nu-mi puteam mișca brațul și noaptea de durere nu puteam dormi, Din norocire îmi adusei aminte; că în un asemenea caz, cu ani înainte, Repuratorul Dv mi-a făcut bune servicii. Mi-am procurat iarăș din el și după o întrebuintă de 3 zile, după 6 fricțiuni au încetat durerile și eu pot să-mi exprim recunoștința și să fac atenți pe oamenii suferinzi de asemenea dureri la acest leac și cu efect surprinzător. Cu dist. stimă, Sporzon Ernő, adv. și deputat.

in massă. Are efect minunat și la picioarele, degetele, mânilor, nasul înghețat etc. Prețul unei sticle mici 1 Cor. unei sticle mari 2 Cor.

Per postă franco 5 sticle mici 5 Cor. sau 3 mari 6 Cor.

Fiindcă sunt multe imitații de valoare mică, prin cari cetitorul e înșelat, recomandăm a procura direct dela fabricant și a adresa astfel:

FARMACIA-KORONA BUDAPESTA, VIII. Calvinplatz 8

230 5-10

Espedare zilnică cu rambursă sau trimițând înainte banii.

NOXIN

Cea mai bună
Cremă
pentru ghete.

Ca patent
Chelle.

Să capătă în toate prăvăliile mai mari

The „NOXIN“ Co,
Budapesta VI.: 57 89-50
Gebrüder Hochsinger.

Să cauță

un băiat, ca ucenic de măcelar în vârstă de 14 ani, de naționalitate român și să știe scrie și cetei, la
Coman Mânzat
246 3-3 măcelar, în Sibiu, livadia Conradt.

ECOURI.

Cine vrea să vadă ceva minunat de frumos și ceară: „Calendarul Lumea Ilustrată“ pe anul 1909. Prețul lei 150. Editor Ig. Hertz, Hotel de Franța. 250 2-3

Deposit la W Krafft Sibiu.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrofiate și cari în urma ușurinței din tinerete și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri bine-voitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva căruia oamenii să-și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere năcăzurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste năcăzuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiencios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există atunci apoi va înceta existența boalelor secrete

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al D-riului PALOCZ, medic de spital, specialist (Budapesta VII, Rákóczi-ut. 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât băr, bații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului să curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletesti i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda său proprie de vind-care, chiar și cazurile cele mai neglese, ranele sifilitice, boalele de țeve, besică, nervi și șira spinărei, începuturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotenta), vătămurile, boalele de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale femești. Pentru femei e sală de așteptare separată și este separată. În ceace privește cura, depărtarea nu este piedecă, căci dacă cineva, din ori ce cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se alătura numai marca de răspuns.) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, orie la dorință să retrimite fiecareia. Institutul se îngrijește și de medii amănunțite speciale. Visitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. (Dumineca până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr PALOCZ, medic de spital, specialist, B. dapesta VII, Rákóczi ut. 10. 18 39-

Institut indigen. Banca de asigurare „TRANSILVANIA“ din Sibiu

10 48-52

Intemeiată la anul 1868

în Sibiu, strada Cisnădiei nrul 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și esplosiune, edifici de ori-ce fel, mobil, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: { } Capitale asigurate asupra vieții: 95.816.412 coroane. { } 9.882.454 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

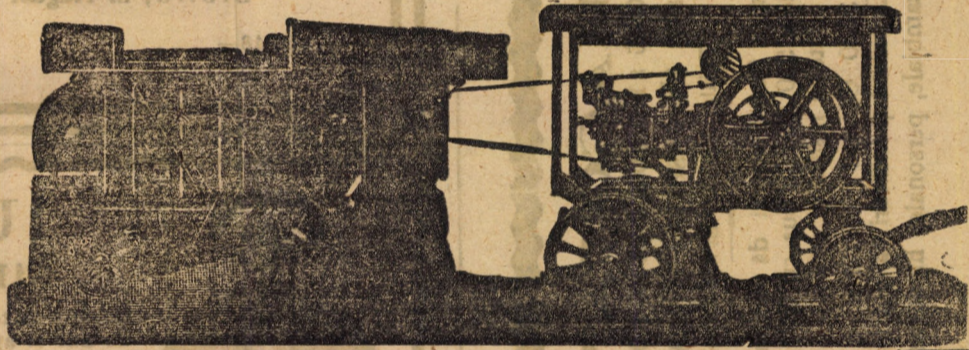
pentru despăg. de incendii 4,484.278.83 c. pentru capitale asig pe viață 4,028.113.12 c.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiunea în Sibiu str Cisnădiei nr 5 etajiu I., curtea I. și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Osers și Bauer fabrică exclusiv de motoare

Viena XX., Dresdnerstrasse 81-83/a. Depou principal: Budapesta VI., Podmaniczky utca 18.

35 36-52

Locomobile cu benzin

Motoare cu benzin.

Motoare cu gaz sugativ.

Forța de mânăre cea mai ieftină din prezent! Spese de mânăre pe oară, după puterea de cal 2-3 fill. Mai multe sute de aranjamente în mânăre! Condiții de plată favorabile! Fabricațiune solidă, de primul rang! Cu prețcurant și preliminar de spese servim gratis.

În timpul din urmă am furnizat mașini următorilor:

Schloz Ioan & soți, Sas-Veseuş 8 HP aranjam. de imbl. Pap János, Ináros-Berény 8 HP aranjam. de imbl. Nagy I. Pavel, Boglár 6 HP aranjam. de imbl. Takács Imre, propriet. de moară, Pásztó 75 HP aranjam. de imbl. Stenger Vilhelm, propriet. de moară, Topolovețul mare 50 HP aranjam. de imbl. Rosmann Samoil propriet. de moară, Mociu (com. Cluj.) 40 HP aranj. m. de imbl. și în alte numeroase domenii

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Str. Cisnădiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru

căroțat, călărit, vênat, sport și voiaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide

și alte

13 23-

articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate.

Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi) permanent în deposit.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se eșecută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimite franco.

Comandele prin postă se eșectuiesc prompt și conștiencios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie

Pene de pat boeme ieftine!

5 Kilo : noue, scărmanate cor. 9-60 ; mai bune cor. 12.— ; albe, moi, pufoase, scărmanate cor. 18.— ; cor. 24.— ; albe ca zăpada, moi, pufoase, scărmanate cor. 30.— ; cor. 36.—

Espedarea franco cu rambursă. Schimb și reprimire să admită pe lângă rebonificare de porto. 238 5-6

Benedickt Sachsel, Lobes 184.

posta **Pilsen**, Boemia.

Salon de pălării de modă

August Gruber

Sibiu

Piața mare Nr. 19, etagiul I.

Deposit de confecționare de pălării de modă de cele mai elegante și articli de modă de toate prețurile, și modele originale vieneze și pariziene. 21 12-

Boltă specială

de făină, produse dela țară, articli de aluat de-ai lui Uhl și de Budweiss, urez, fructe păstăioase, fructe sudice, aromate, cacao de-al lui Koestlin și bisquit, miere și toate celelalte mijloace necesare pentru pregătirea prăjiturilor.

Noi ne vom da silința a mulțumi pe onor. noștri mușterii cu articli buni și cu prețuri moderate.

Filiala noastră pentru făină, pâne și fructe păstăioase, Piața mică Nr. 25 colțul dela treptele Fingerling, continuăm a o ținea pe mai departe.

Sibiu, în August 1908.

Carl & I. Spengler.

162 18-

IULIU ERÖS

Sibiu — Nagyszeben.

Nr. 3128 A

Nr. 8894 a

Nr. 9265 a

Novități în toate soiurile de oroloage, juvaere, articli de aur și argint, cadouri de nuntă și botez, inele de fidanțare gata, cercei, lanțuri de oroloage, brățare, utensilii pentru biserici și masă, obiecte de lux de toate soiurile în aur și argint.

Nr. 3128 A. Orologiu de argint Remontoir pentru dame, cu coperiș dublu tare, 12 Cor. 1 et o în aur 42 Cor. — Nr. 3128 B. Orologiu de argint Remontoir pentru domni cu coperiș dublu tare, cu diametru de 45 milim. 14 Cor. — Nr. 81.8 C. Orologiu de argint nou Remontoir pentru domni, cu coperiș dublu tare 7 Cor. 50 fil — Nr. 8894 a. Cercei de aur veritabili 14 carate 8 Cor.

Detto ceva mai mici 6 Cor. Detto în argint foarte gros aurit 3 Cor. — Nr. 9265 a. Inel de aur veritabil, 14 carate cu corale veritabile sau cu diamant, rubin etc. imit. Cor. 11. Detto în aur nou de 6 car. 6 Cor. Detto în argint și gros aurit 2 Cor. 50 fil. Fiecare obiect de aur sau argint e examinat oficios și proba oficioasă vizibilă exact, fără de aceea să garantează în scris că obiectul e veritabil.

Trimitere numai cu rambursă. Preț-curante ilustrate la cerere gratis și franco. 248 2-

Institut de credit și economii societate pe acțiuni

„RACOTANNA“
Seia-mare (Nagyselyk) (Nagykükküő m)

Filiale: Medias, Elisabetopol.

236 6-6

Primește depuneri spre fructificare și da deponenților 5% până la 500 Cor., pentru depuneri stabile dela 500 Cor. în sus cu abzicere de 30 zile 5 1/2%. Darea după capitalele depună o plătește institutul separat.

Depuneri până la 3000 Cor. să pot ridica și — după starea casei — să plătesc fără abzicere. — Depuneri și ridicări să pot face și pe cale poștală cu securi. Acordează credite cambiale, personale, ipotecare și de lombard în modul cel mai culant.

DIRECȚIUNEA.

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment, Capsici comp.,

înlocuitor pentru

Anker-Pain-Expeller

este un leac de casă valorat de mult, care să folosește de mulți ani ca fricțiune sigură la podagră, reumatism și răceli.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină valoare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în șutule cu marca de scutire „Anker“ și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fl., C. 1-40 și Cor. 2- să capată aproape în toate farmaciile. Depozit principal la Iosif Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
:: „Leul de aur“ în Praga. ::

Șoseaua Elisabeta Nr. 5 nou.

Espediție zilnică. 199 11-42

Industrie indigenă!

Prima fabrică transilvană de stearin și săpun,

dela preluarea conducerii ei de către institutul „Vereinsbank“ ardelean, de nou adiuștată și provăzută cu cele mai moderne mașine, liferează toate soiurile de lumini de stearin, cum și ca specialitate deosebită

săpun de spălat neutral,

praf veritabil de săpun și diferite alte soluri de săpun

în o calitate așa de escelentă, încât aceste pot susține comparația cu ori-ce produse de concurență, chiar și cu cele din străinătate.

Noi recomandăm deci procurarea acestor produse indigene, cari escelează prin bunătaea și vrednicia lor.

Prima fabrică transilvană de lumini.

16 24-